

§ 40 Demokratifrågor

SVEN-E KRAGH:

Fru ordförande! Angående demokratin i Svenska kyrkan kommer det då och då förslag på olika sätt. Under utredningsarbetet om att styra och leda och också om strukturfrågorna i Svenska kyrkan har vi alltså klarat ut hur grundvalen ser ut. Nu gäller det att få fart och vända vissa skepp, för att det här ska kunna fungera. Vi står inför en ny mandatperiod. Det behövs ett understrykande av hur viktiga de här demokratifrågorna är och hur stora problem det kan bli, om inte de uppfattas på rätt sätt och i enlighet med de intentioner som både kyrkomöte och utredningsarbete har haft. I det läget har utskottet tillstyrkt motion 2013:70, som innebär att kyrkostyrelsen får ett uppdrag att i samverkan med stiftet inför en ny mandatperiod och under den arbeta med samverkan mellan den demokratiska organisationen och ämbetsförvaltningen i Svenska kyrkan. Att styra och att leda kan det kokas ned till och det är viktigt att arbetet med de förändrade strukturerna kan föras. Det är inte nya paragrafer eller beslut här i kyrkomötet som behövs utan ett samtal, ett lyssnande, en möjlighet att kunna få det här i gång på ett sådant sätt som vi alla önskar.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

BERTIL MURRAY:

Ordförande! Bifall till motion 2013:70 av Sven-E Kragh. Utskottet vill ge ett uppdrag till kyrkostyrelsen att tillsammans med stiftet initiera ett fördjupat samtal om demokratin i kyrkan. Bakom betänkandet ligger två motioner, dels den av Sven-E Kragh, dels den av mig själv och Håkan Sunnliden, 2013:44. Motionerna mynnar ut, som ni har sett, i delvis likartade förslag. Därför har jag i utskottet ställt mig bakom Kraghs motion. Utskottet har även om man yrkar avslag till min och Sunnlidens motion ställt sig, skriver man, bakom mycket av intentionen i denna.

Utskottets behandling av ärendet och det angivna betänkandet tycker jag är exempel på ett lovvärt och angeläget samtal i den viktiga frågan om demokratins utövande och former i Svenska kyrkan. Vi hade ett öppet och konstruktivt samtal om det. Förhoppningen som jag bär är att den öppna och konstruktiva andan ska prägla det fortsatta samtalet i stift och församlingar.

Utskottet ställer sig alltså generöst bakom min och Sunnlidens intention. Vad var då intentionen i vår motion? Vi sammanfattade den själva i slutet med orden "att i ödmjukhet bidra till ett fördjupat samtal om demokratin och dess förutsättningar" och "att i lyhördhet för Guds tilltal, i öppenhet för morgondagens utmaningar och i kärlek till de maktsvaga söka nya former för hur makt och inflytande ska utövas i Svenska kyrkan". De här frågorna har alltså nu en faktisk möjlighet att bli föremål för en djup och bred begrundan i våra församlingar och stift.

Ännu kortare sammanfattas vår intention i rubriken för motionen, Folkets röst Guds röst, en problematisering av demokratifrågan i Svenska kyrkan. Vi utgår från, att kyrkostyrelsens fortsatta behandling av frågan verkligen enligt utskottets önskan vågar göra just den problematiseringen och ställa de svåra frågorna som vår motion antydningssvis lyfter fram. En kyrka som vågar utöva självkritik vad gäller sina egna beslutsfunktioner är en starkare kyrka.

Med utskottets välvilliga behandling av vår motion och dess betänkande som bakgrund yrkar jag bifall till utskottet som innebär bifall till Sven-E Kraghs motion 2013:70.

PER-OLOF FLODSTRÖM:

[Spelar upp en sång] Jag tänkte jag ville sätta ton för mitt inlägg, precis som Eva-Maria Munck gjorde, men dels kan jag inte sjunga och dels är jag alltid nervös när jag ställer mig i den här talarstolen, jag vet inte varför. Det är mitt sista kyrkomöte, så jag tänkte att det är lika bra att passa på.

Jag läste motion 2013:44 och tyckte den var väldigt intressant. Den talade till en sak som jag har upplevt under den här mandatperioden angående detta med att sätta ton. Vi var nere i Uppsala i torsdags för att starta upp en ny mandatperiod. Då kände jag att tonen som formen, den demokratiska organisationen i Svenska kyrkan, lockar fram en politisk strategisk maktkamp, där vi sätter oss i valallianser och mer eller mindre leker landsting lite grand. Partier går ihop för att dela upp olika platser, snarare än att man söker vilken individ som är kallad av Jesus till en specifik plats i vår kyrka. Jag tänker mig att debattens mer genomgripande reform av demokratisystemet skulle kunna bli en början på ett arbete att göra något åt det här.

Jag tänker på valrörelsen som har varit. Den sätter ju också ton med vilken ingång vi går in här och vilken ingång vi har när vi går in i stiftsfullmäktige och när vi går in i våra kyrkoråd. Ifall valrörelsen då påminner så mycket om en politisk valrörelse, ökar ju risken ännu mer att vi går in lite grand som politiker i de här sammanhangen, även om jag hoppas och förutsätter att majoriteten av oss här går ledda av Gud. Det är någonting i formen som jag känner sänder ut fel signaler. När jag och Lasse Stjernkvist var i Gävle på en valtaktisk, sällsam sammankomst, berättade till exempel en ledamot i en nomineringsgrupp att de hade gått till val under parollen ”Håll de troende borta från kyrkan” och sedan fått nästan egen majoritet.

Bifall till motion 2013:44. Tack så mycket.

BERTIL MURRAY:

I vår motion 2013:44 ställer Håkan Sunnliden och jag själv upprepade gånger frågan hur vi som kristen kyrka ser på detta. Detta, det handlar om formella inskränkningar vad gäller rösträtten som skett eller sker beroende på medborgarskap, kön, ålder, juridisk status, förmögenhet eller på andra sätt. Det handlar om möjligheten till maktnissbruk som alltid finns. Det handlar om den kristna kommunisten Per Götreks ord om folkets röst som Guds röst, om den polska författaren Irsykowskis ord ”när tusen människor säger samma sak är det antingen Guds röst eller en stor dumhet”. Det handlar om aposteln Petrus ord ”man måste lyda Gud mer än människor”. Det handlar om huruvida det alls finns någon möjlighet att vinna makt utan att samtidigt korrumpas. Hur ser vi som kristen kyrka på detta?

Än en gång, jag uppskattar utskottets mod att lyfta frågor som dessa genom att föreslå ett brett samtal kring demokratin och dess förutsättningar.

SVEN-E KRAGH:

Jag tycker det är viktigt att konstatera, att den kyrkliga valrörelsen är slutförd. Nu ska demokratiska organ tillsättas på olika sätt och man kan ha olika uppfattningar om hur det ska ske. Det viktiga i det här fallet är, att man får en utbildning för dem som är nya i organisationen eller har varit där länge och att se att vi behöver göra någonting åt samtalet mellan demokrati och ämbetslinje, för det gnisslar både här och där. Tack för ordet.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 79.